

Záznam z XXI. Akademického fóra

Alternativní legislativní náměty II

Veřejná diskuse k věcnému záměru zákona o vysokých školách

Veřejný, volně přístupný seminář se konal ve čtvrtek 12. 5. 2011, 14:00–17:00 (17:30) ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.

V Záznamu se odkazuje na přílohy P-1 až P-6:

- P-0 Průvodní dopis k Záznamu z AF-XXI a k Pozvánce-Programu AF-XXII (P-6).
- P-1 Účastníci AF-XXI.
- P-2 Z korespondence s vedoucími představiteli MŠMT, AK, RVŠ, ČKR, AV ČR, RRVV.
- P-3 Stanovisko Akreditační komise k rozhodnutí MŠMT [...].
- P-4 Ze Stanovisek k Pracovnímu návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách.
- P-5 Jana Musilová: Zákon o vysokých školách – alternativa k ustanovením o studijních programech a studiu na vysoké škole.
- P-6 AF-XXII_Pozvánka-Program. – Korespondenční příspěvky J. Musilová, V. Šmidák, M. Malý.

1. Uvítání. Informace. Ze seminární korespondence. Alternativa k současnému legislativnímu postupu. Stanoviska k Pracovnímu návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách.

XXI. Akademické fórum zahájil M. Černohorský ve 14:15 uvítáním účastníků (příloha P-1) a charakteristikou programu, aktuálně zaměřeného na přípravu zákona o vysokých školách. Připomněl příbuzné materiály z dřívějších seminářů, zejména z předcházejícího dubnového XX. Akademického fóra. Vyzvedl vstřícnost těch, kdo reagovali na fakultativně formulovanou prosbu o vyjádření a komentoval jednotlivé položky korespondence (P-2) a s nimi spjatou dokumentaci (P-3). Podrobněji než je tomu v průvodním dopise (P-0) odůvodnil s poukazem na obsah zveřejňovaných stanovisek (P-4) zákonitost potíží, které nabudou na intenzitě po zveřejnění oficiální verze paragrafového znění zákona. Příčinou je nerespektování potřeby odbornosti při volbě logistiky přípravy zákona.

Vítanou aktualitou byla informace o přednášce „NEČAS REFOREM“ předsedy vlády ČR RNDr. Petra Nečase. Přednáška premiéra se konala 10. 5. 2011 na Filozofické fakultě UK. Z informace, o kterou byl operativně požádán účastník přednášky Libor Pátý, se ukázalo, že v přednášce nešlo o specificky vzdělávací a vědní problematiku, ale o reformy obecně. Z premiérových reakce na dotaz v diskusi k vysokoškolské problematice zasluhuje pozornost důraz na odbornost, patrný z vyjádření, že při tvorbě zákona o vysokých školách je třeba dbát na jeho kvalitu a dosáhnout jí i za cenu třeba čtyměsíčního skluzu harmonogramu (zachycen je smysl vyjádření, nejde o autentickou doslovnost).

2. JUDr. Ing. Josef Staša, CSc., Právnická fakulta Univerzity Karlovy: K některým otázkám akademické samosprávy a akreditace.

Strukturovaný obsažný výklad s poukazem na právní aspekty předmětné problematiky s okruhy akademické prostředí, samospráva, vědecká činnost, ekonomické souvislosti byl sledován s mimořádnou pozorností. Byl podkladem pro obsáhlou a obsažnou diskusi.

3. Diskuse.

Diskuse vycházela přímo nebo zprostředkovaně z výkladu Josefa Staši a z materiálů, uvedených v přílohách. Bylo opakovaně poukazováno na vážný odborný nedostatek probíhající přípravy zákona, spočívající v neiniciování primárně disponibilních alternativ způsobu přípravy. K příčině či důvodu tohoto elementárního nedostatku se zatím nikdo z těch, koho se to týká, nevysslovil.

Trvá stav, že není známo, že by na vysokých školách vznikaly spontánně nebo řízeně návrhy nového zákona o vysokých školách nebo jeho částí v paragrafovém znění, nebo že by takové návrhy bylo kompetentními orgány vyžádány (MŠMT) nebo stimulovány (RVŠ, ČKR, AV ČR). Opakovaně bylo připomenuto, že v polistopadovém období byl díky aktivitě v akademické obci a operativnosti tehdejšího vedení MŠMT korektně vedený legislativní proces úspěšně zakončen – po pouhých pěti měsících a bez devadesátimilionových nákladů – schválením zákona č. 172/1990 ze dne 4. května 1990, o vysokých školách. Dosavadní odezva na přípravné práce je předzvěstí, že k meritorní diskusi dojde až na základě paragrafového znění, jak napovídají zkušenosti z posledních let. Vědomá absence odborné diskuse o hospodárnější a produktivnější přípravě zákona právě v oblasti vzdělávání a vědy je přinejmenším zvláštní.

Jan Staněk podal věcnou informaci o jednání Pracovní skupiny k přípravě věcného záměru zákona o vysokých školách. Bylo to vítané zastoupení v programu ohlášeného Jiřího Zlatušky i proto, že ze souběžně probíhajícího jednání Vědecké rady AV ČR podali Jana Musilová a Jiří Zlatuška zprávu, že proti předpokladu nemohou zatím tamní jednání z naléhavých důvodů opustit.

Příspěvek Jany Musilové „Zákon o vysokých školách – alternativa k ustanovením o studijních programech a studiu na vysoké škole“ je ukázkou možnosti přípravy zákona na základě návrhu paragrafového znění od jejího samého začátku.

Pokud jde o program a termín XXII. Akademického fóra, zůstalo obojí ve snaze o operativní reagování na vývoj situace na samotném semináři otevřeno. Výsledek poseminárních jednání je patrný z připojené pozvánky na AF-XXII, Praha, 23. 6. 2011 (P-6). Tentokrát mohou být korespondenční příspěvky, náměty nebo dotazy zvláště užitečné, když jak od náměstka ministra pro výzkum a vysoké školství Jana Kouckého, tak od profesora Josepha Rostinskyho lze očekávat zajímavé a důležité reakce na zajímavé a důležité názory, náměty a dotazy, které mohou zároveň dokumentovat rozsah a kvalitu zájmu akademické obce o obecný prospěch i o sebe samu.

XXI. Akademické fórum skončilo v 17:30.

25.5.2011

Za Odbornou skupinu Organizace výzkumu ČFS JČMF
Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., předseda
cernohorsky@physics.muni.cz